

vykonává. Zákon nerozeznává tedy, z jakého důvodu bylo toto svolení dáno a sluší proto za hosta pokládati i toho, kdo vykonává honitbu na základě soukromoprávní úmluvy s nájemcem honitby. Je-li svolení odvolatelné, řídí se ne podle pojmu slova host, nýbrž podle obsahu této úmluvy a podle právního poměru mezi pánem honitby a hostem. Nesprávné jest stanovisko dovolatelovo, že smlouva mezi žalobcem a žalovaným uzavřená jest podpachtem honitby, že se přičií honebnímu zákonu a jest proto nedovolená a neplatná. § 16 zák. honebního předpisuje, že pachtýřem honitby může býti zpravidla jen jedna fyzická osoba. To se také v tomto případě stalo, neboť pachtýřem honitby jest stále žalovaný sám, který pachtovanou jím honitbu také v celém rozsahu osobně vykonává a zůstává za výkon její honebnímu společenstvu odpovědným. Smlouva mezi stranami uzavřená jest smlouvou na společný zisk a ztrátu, tedy smlouvou společenskou ve smyslu § 1175 obč. zák., nikoli podpachtem a nepřichází tu tedy vůbec v úvahu otázka, zda jest podpacht honitby přípustný. Honební zákon stanoví se stanoviska veřejnoprávního, kdo může býti připuštěn za pachtýře honitby, kdo jest oprávněn honitbu osobně vykonávat, nezakazuje však, aby pachtýř neuzavíral s jinými osobami soukromoprávní společenské smlouvy druhu právě uvedeného, jimiž se usnadňuje výkon honitby. Společenská smlouva mezi stranami uzavřená nepřičií se tudíž ani zákonu honebnímu ani dražebním podmínkám, poněvadž v osobě pachtýře honitby smlouvou žádná změna nenastala. Po této stránce byla věc soudem odvolacím všestranně a pečlivě probrána a správně posouzena, a poukazuje se k jeho důvodům.

Čís. 1494.

Pokud jest odkaz zůstavitelových pohledávek odkazem ve smyslu § 680 a pokud jest odkazem ve smyslu § 664 obč. zák.

Dávka z majetku a z přírůstku na majetku jest dávkou veřejnoprávní, postihující pozůstalost a jest lhotejno, zda ji zůstavitel, zřizuje poslední vůlí, měl na mysli čili nikoliv.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, R II 16/22.)

Zůstavitelka odkázala v závěti hotové peníze a pohledávky dětem po svých sourozencích v ten způsob, že nařídila dědičce, by nejprve zaplatila z nich dluhy pozůstalosti, a stanovila dále, že zbytek má připadnouti zmíněným odkazovníkům. Pozůstalostní soud ustanovil, pokud šlo o pohledávky zůstavitelky, že dědička přenechá po zaplacení dluhů pozůstalosti pohledávky odkazovníkům dle podílů na ně připadajících. Mezi dluhy pozůstalosti vpočítal též dávku z majetku a z přírůstku na majetku. Rekursní soud k rekursu odkazovníků 1. změnil usnesení pozůstalostního soudu v prvém směru potud, že nařídil dědičce, zaplatiti z hotovostí a pohledávek zůstavitelčiných odkazovníkům po zaplacení dluhů pozůstalosti hotově odkaz ve výši zbytkových hotovostí a pohledávek; 2. potvrdil usnesení prvního soudu, pokud zařadil mezi dluhy pozůstalosti též dávku z majetku a z přírůstku na majetku. Důvody: K čí. 1. Odkaz zbytku hotovostí a pohledávek zůstavitelky vykládati dlužno vzhledem na ustanovení poslední vůle ve smyslu § 658 obč. zák.

jako odkaz určité sumy peněz, kteráž zbude po zapravení pozůstalostních dluhů, mezi něž ovšem patří též útraty nemoce a pohřbu, a po srážce výloh projednání pozůstalosti kromě poplatků. Zůstavitelka totiž neodkázala pohledávky odkazovníkům celé ve smyslu § 664 obč. zák., takže by je dědička musela přenechatí jim úplně i s úroky dospělými a běžnými a tito odkazovníci snad teprve byli povinni zaplatiti dluhy pozůstalosti a výlohy za projednání, jakoby zůstavitelka dle § 649 obč. zák. byla jim uložila vlastně příkaz obmezující tento jejich odkaz. Naopak zůstavitelka v poslední vůli uložila dědičce zaplacení dluhů a výlohy projednání z hotovostí a pohledávek, čímž dala jí dispoice, aby jak hotovostí, tak i pohledávky vybrala, dluhy pozůstalosti a výlohy projednání zaplatila a zbytek vyplatila odkazovníkům hotově, ovšem ve lhůtě zákonem předepsané. S pohledávkou odkázanou nemohla by však dědička vůbec nakládati, nýbrž jí pouze odkazovníkům přenechatí. K čís. 2. V této části nelze stížnosti dle právního názoru rekursního soudu vyhověti. Nelze předně ztotožniti se s jejím názorem, že dávka z majetku a z přírůstku na majetku nepatří mezi dluhy již proto, že jsou to veřejné poplatky a že zůstavitelka v poslední vůli poplatky vyloučila ze zaplacení z hotovostí a pohledávek. Již umístění slov »kromě poplatků« bezprostředně za »útratami projednání pozůstalosti« naznačuje zřejmě, že zůstavitelka myslela toliko na poplatky z pozůstalosti, jež dle její vůle měli účastníci nésti každý sám. Pakli však nařídila, že z hotovostí a pohledávek mají býti dědičkou zaplaceny »případné dluhy«, patří mezi ně i dávka z majetku a z přírůstku na majetku, ať na ni zůstavitelka zvláště myslela, či nikoliv. Tvrzení, že jest vyloučeno, domnívati se, že zůstavitelka chtěla uvaliti na odkazovníky také zaplacení dávky z majetku, který připadl dědičce, není ničím doloženo. Zůstavitelka nařídila všeobecně, že se zapraviti mají z hotovostí a pohledávek případné dluhy, tedy zajisté i ty, o nichž věděla, i ony, na něž snad právě nepřípadla. A právě z okolnosti, že ve prospěch dědičky nařídila ztenčení odkazu ostatních příbuzných, dalo by se spíše souditi na opak tvrzení stěžovatelů. Též poplatky jakéhokoliv druhu mohou patřiti mezi dluhy pozůstalosti, pakli vznikly do úmrtí zůstavitele (§ 531 obč. zák.), neboli jak praví § 548 obč. zák., patří-li mezi povinnosti, jež zůstavitel ze svého jmění byl by býval povinen splniti a jež se soubohem celého jmění převezme dědic. V tomto případě nejedná se však o to, zdali tato dávka tvoří součást vlastních dluhů pozůstalosti a patří-li tedy do stavu pasiv pozůstalosti, nýbrž o to, zdali povinnost k zapravení této dávky stihá zůstavitelku a zda tedy dle příkazu v poslední vůli i tato dávka má býti zapravena z odkazu, jenž připadá ve formě zbytku z hotovostí a pohledávek pozůstalosti dětem po sestře a bratru zůstavitelky. Dávka majetková a dávka z přírůstku na majetku ve smyslu zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n., není sice ještě vyměřena a předepsána, avšak proto ještě nelze tvrditi, že povinnost tato není posud existentní. Dávce z majetku podléhají osoby, jež mají v tuzemsku bydliště neb aspoň jednoroční pobyt a jmění jejich, ať se nachází kdekoliv (§ 1 cit. zák.), dosahuje určité hranice (§ 5). Pro osobní a věcnou povinnost dávkovou rozhoduje stav ze dne 1. března 1919 (§ 6). Z toho vidno, že zůstavitelka, která v tento rozhodný den ještě žila a jmění, dávce podrobené, vlastnila, byla již v té době stížena povinností k dávce z majetku, čemuž též zřejmě nasvědčuje znění §§ 7 a 54 cit. zák., že dávce podléhá vlastník dle stavu

ze dne 1. března 1919, a v případě úmrtí nebo změny právní nástupce, jakož i ustanovení § 30, jenž stanoví pevnou stupnici pro výši dávky na základě přiznaného a zjištěného jmění. Nutno tedy počítati již se skutečnou povinností zůstavitelky na odvedení dávky z majetku, neboť povinný byl již zákonem zavázán své jmění dle stanovených zásad za tímto účelem řádně přiznati a jedná se o pouhé přezkoumání podaných přiznání neboli správné vyšetření jmění této dávkce podlébajícího. To vše platí dle § 20 odstavec třetí o dávkce z přírůstkem na majetku, jež se vyměřuje z rozdílu hodnot majetku počátečního dle stavu ze dne 1. ledna 1914 a majetku konečného dle stavu ze dne 1. března 1919 (§§ 23 a 26). Povinnost zůstavitelky v tomto směru tedy již zde jest, tato povinnost již ji postihla a proto právem vyřklo napadené usnesení, že mezi dluhy, kteréž mají býti z odkazu odpočteny a zapraveny, patří též pohledávka eráru na dávku z majetku a na dávku z přírůstkem na majetku.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení ad 1. v ten rozum, že povinnost uložená jím dědičce ohledně zaplacení zbytkových pohledávek zůstavitelčiných hotově ve lhůtě zákonné odpadá, tak že dědička jest povinna po zaplacení uložených jí v posledním pořizení platů přenechati zbytkové pohledávky s příslušenstvím odkazovníkům v posledním pořizení uvedeném; dovolacímu rekursu do usnesení rekursního soudu ad 2 nevyhověl.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že odkaz zbytku pohledávek zůstavitelky sluší dle § 658 obč. zák. vykládati jako odkaz určité sumy peněz, která zbude po zapravení platů dědičce uložených. Zůstavitelka, odkázavši hotové peníze a pohledávky dětem po sestře z polovice a dětem po bratru z druhé polovice v ten způsob, že dědička jest povinna zapraviti z nich napřed platy, v poslední vůli blíže uvedené, a že zbytek z nich případně zmíněným odkazovníkům, sama rozlišuje mezi peněžní hotovostí a mezi pohledávkami, a dlužno proto ve smyslu poslední vůle zůstavitelky pojati tento odkaz, pokud jde o drobné peníze, jako odkaz ve smyslu § 680 obč. zák. a pokud se týče pohledávek jako odkaz obdobný tomu, o němž mluví § 664 obč. zák., jen že se odkazy tyto vztahují na zbytky obou, které tu zůstanou po zapravení platů, dědičce uložených. Jelikož odkaz peněžní poskytuje odkazovníku nárok na výplatu peněz, nemůže okolnost, že také pohledávek zůstavitelky má býti upotřebeno k platům, v poslední vůli blíže označeným, a teprve zbytek pohledávek že má připadnouti odkazovníkům, učiniti z odkazu pohledávek odkaz peněžní. O tom by jen tehdy mohla býti řeč, kdyby byla zůstavitelka nařídila dědičce, aby veškeré pohledávky zrealisovala, a zbytek po zapravení platů, jí uložených, vyplatila odkazovníkům v hotovosti. Z toho plyne, že dle poslední vůle zůstavitelky není dědička povinna odkazovníkům vyplatiti zbytky pohledávek hotově, nýbrž přenechati je jim ve smyslu § 664 obč. zák. po zapravení platů, o nichž se zůstavitelka zmiňuje, a jež uložila dědičce. I bylo proto odůvodněné dovolací stížnosti vyhověno. Naproti tomu dovolací rekurs odkazovníků není ospravedlněn; neboť není zde podmínek § 16 cís. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák., za nichž jedině by bylo lze dovolací stížnosti, směřující proti usnesení rekursního soudu, potvrdivšímu usnesení prvě stolice, přiznati

oprávnění. Stěžovatelé sami ani netvrdí, že by tu šlo o zřejmé porušení zákona. Dávka z majetku a dávka z přírůstků na majetku jest veřejnoprávním břemenem podle zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n., na jmění pozůstalostním vázoucím; jest proto lhostejno, zdali zůstavitelka, zřizujíc poslední vůli dne 2. září 1920 ji měla na zřeteli či nikoli, a odvolávání se na ustanovení § 655 obč. zák., kterého zde nelze užíti, nic nepomáhá. Jelikož dle § 7 čís. 2, odstavec třetí cit. zákona pokládá se při ukládání uvedených dávek (viz také § 20 cit. zákona) pozůstalostní jmění až do odevzdání pozůstalosti za celek, a dle § 54 cit. zák. spadá povinnost platební na pozůstalost, jest zřejmo, že napadené usnesení jest ve svém 2. odstavci úplně odůvodněno.

Čís. 1495.

Sňatek jest uzavřen »bez vědomí rodičů« (§ 1222 obč. zák.), neoznámila-li jim jej dcera, třeba se o něm dozvěděli odjinud.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, R II 54/22.)

Žádost provdávší se dcery, by otec byl přidržen vyplatiti jí věno, o ba nižší soudy zamítly, rekursní soud uvedl v důvodech: Stěžovatelka přiznává, že uzavřela sňatek bez vědomí otce, udávajíc, že znala otce a jeho chování k ní a matce, kteréž od sebe v roce 1919 vypudil, takže věděla, že by jí byl jakoukoliv žádost odmítl a ji vyhnal. Ať již toto otcovo chování k dceři a její matce bylo jakékoliv, jest mravní povinností dcery, která zamýšlí se provdati, by mu tento svůj rozhodný krok v životě oznámila, činí-li si nárok proti otci na věno. K tomu přistupuje též její neslušné chování k otci, jak je potvrzuje bratr stěžovatelky, dle jehož výpovědi žadatelka otci škaredými slovy nadávala a způsobem odsouzení hodným před ním si počínala. Kdyby skutečně chování jejího otce vůči ní a matce bylo jakékoliv, nesmí dcera, nechce-li porušiti přirozenou a zákonnou povinnost vůči vlastnímu otci, takovým způsobem proti němu si počínati. Nehledě k tomu, již ta okolnost, že se dcera provdala bez vědomí otce, zbavuje ji nároku žádati na něm věno. Jen kdyby zamýšlený sňatek mu byla oznámila a soud by odepření jeho souhlasu potom neuznal za důvodné, zůstal by jí nárok na věno uchován. Avšak uzavření sňatku zletilou dcerou bez uvědomění otce jest důkazem porušení patřičné úcty, což zbavuje ji nároku na věno bezpodmínečně, ať třeba otec prohlásil, že proti sňatku ničeho nenamítá a o sňatku odjinud se dozvěděl. Dodatečné schválení sňatku nemá vlivu na žádost dcery o věno (§ 1222 obč. zák.). Že ho o sňatku uvědomiti mohla, sama přiznává, protože oba bydlí v témže místě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatelka vytýká usnesení rekursního soudu, že jest nezákonné a chce zajisté tímto způsobem mimořádný dovolací rekurs oprávněněti. Avšak oba nižší soudy správně vyložily, jak rozuměti slovům § 1222 obč. zák. »b e z v ě d o m í«, takže netřeba k výkladu tomu žádných dodatků